

4. Bevægelse i fritiden

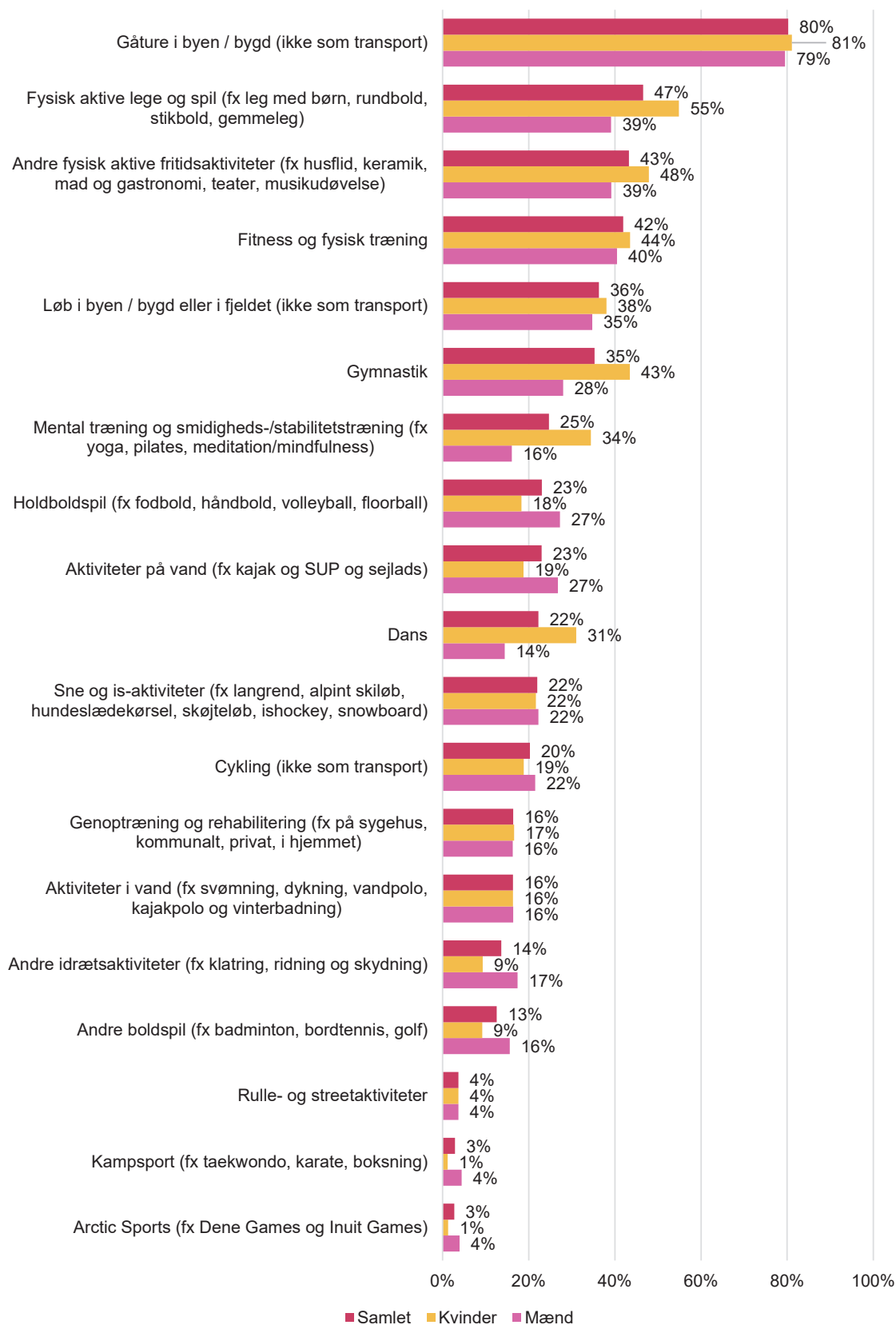
For mange er fritiden det tidsrum, hvor de er mest fysisk aktive ved at dyrke forskellige motions- eller idrætsaktiviteter eller udøve aktiviteter, som kræver en vis fysisk anstrengelse. I dette afsnit ser vi nærmere på, hvor stor en andel af voksne i Grønland (15 år og ældre), der deltager i forskellige idræts- og motionsformer samt udfører aktiviteter i naturen (fx fangst, fiskeri, samle og sanke bær og urter mv.). Der kigges nærmere på; hvor ofte voksne gør det; med hvem de gør dette; og i hvilke organisatoriske sammenhænge de er aktive.

Hovedaktiviteter

Blandt voksne i Grønland finder undersøgelsen, at der er en særlig stor tilslutning til aktiviteten 'gåture i byen eller bygden (ikke som transport)'. 80 pct. har udført denne aktivitet mindst én gang de seneste 12 måneder, og forskellen mellem mænd og kvinder er meget lille. Den anden og tredje største aktivitet, som hhv. 47 pct. og 43 pct. af voksne i Grønland har udført inden for de seneste 12 måneder, er 'fysisk aktive lege og spil' samt 'andre fysisk aktive fritidsaktiviteter' som fx husflid, mad og gastronomi, musikudøvelse mv. For 'fysisk aktive lege og spil' samt 'andre fysisk aktive fritidsaktiviteter' finder analysen desuden, at en større andel kvinder end mænd har udført disse to aktiviteter.

Undersøgelsen viser ligeledes, at der er en større tilslutning blandt grønlandske kvinder end mænd, når det gælder aktiviteterne 'fitness og fysisk træning' (44 pct. overfor 40 pct.), 'løb i byen/bygd' (38 pct. overfor 35 pct.), 'gymnastik' (43 pct. overfor 28 pct.), 'mental træning' (34 pct. overfor 16 pct.) og 'dans' (31 pct. overfor 14 pct.). Omvendt viser analysen, at der er en større tilslutning blandt mænd sammenlignet med kvinder til aktivitetstyperne 'holdboldspil' (27 pct. overfor 18 pct.), 'aktiviteter på vand' (27 pct. overfor 19 pct.), 'cykling' (22 pct. overfor 19 pct.), 'andre idrætsaktiviteter' (17 pct. overfor 9 pct.) og 'andre boldspil' (16 pct. overfor 9 pct.).

Figur 4 – Andelen af personer i Grønland som inden for de seneste 12 måneder har udført følgende aktivitetstyper

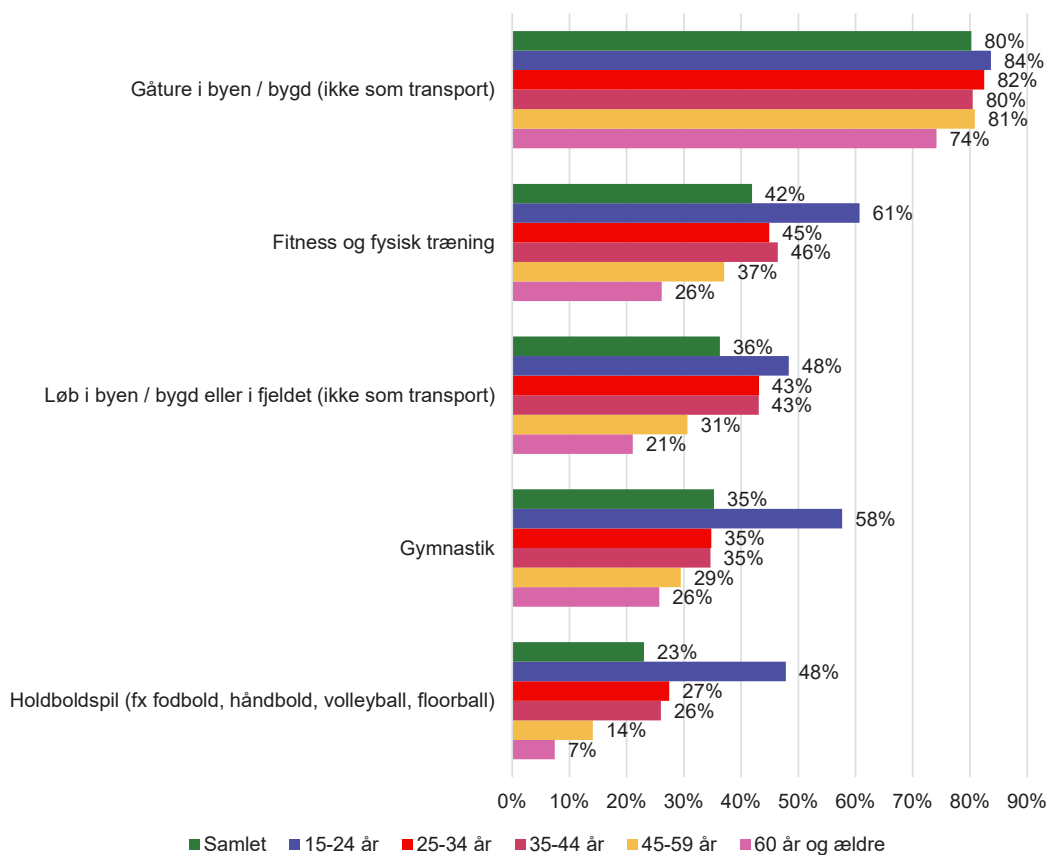

N=1.073

Ser man nærmere på fordelingen mellem aldersgrupperne, som mindst én gang de seneste 12 måneder har udført en eller flere af de fem største idræts- og motionsaktiviteter i Grønland, så viser analysen først og fremmest relativt små forskelle blandt de aldersgrupper, som har udført gåture i byen eller bygd. Dernæst er der noget større forskelle på andelen, der har udført 'fitness og fysisk træning', 'løb i by eller bygd', 'gymnastik' og 'holdboldspil'. For disse fire aktiviteter er der især en større andel af de unge (15-24-årige), som angiver at have udført disse aktivitetstyper, sammenlignet med de midaldrende og især borgere på 60 år og ældre.

Kigger vi nærmere på, hvor i landet tilslutningen til disse aktiviteter er relativt størst og mindst, så viser analysen, at 'fitness og fysisk træning' i højere grad udføres i 'hovedstaden' og blandt voksne i 'hovedbostederne' (hhv. 48 pct. og 45 pct.) sammenlignet med andelen i 'større bosteder' samt 'bosteder og mindre bosteder' (hhv. 32 pct. og 36 pct.). Andelen, der mindst én gang inden for de seneste 12 måneder har praktiseret 'gymnastik', viser et andet billede. Over halvdelen (52 pct.) af de voksne bosat i 'bosteder og mindre bosteder' har udført 'gymnastik' inden for det seneste år, mens andelen er mindst blandt voksne bosat i 'hovedstaden' (24 pct.). En lignende tendens finder undersøgelsen for aktivitetstyperne 'holdboldspil', 'aktiviteter på vand' og 'dans', hvor den største andel voksne, som udfører disse aktiviteter, bor i 'bosteder og mindre bosteder', sammenlignet med de tre øvrige bostedstyper (tabel 7 i bilag).

Figur 5 - Andelen af voksne som inden for de seneste 12 måneder har udført udvalgte aktivitetstyper fordelt på alder

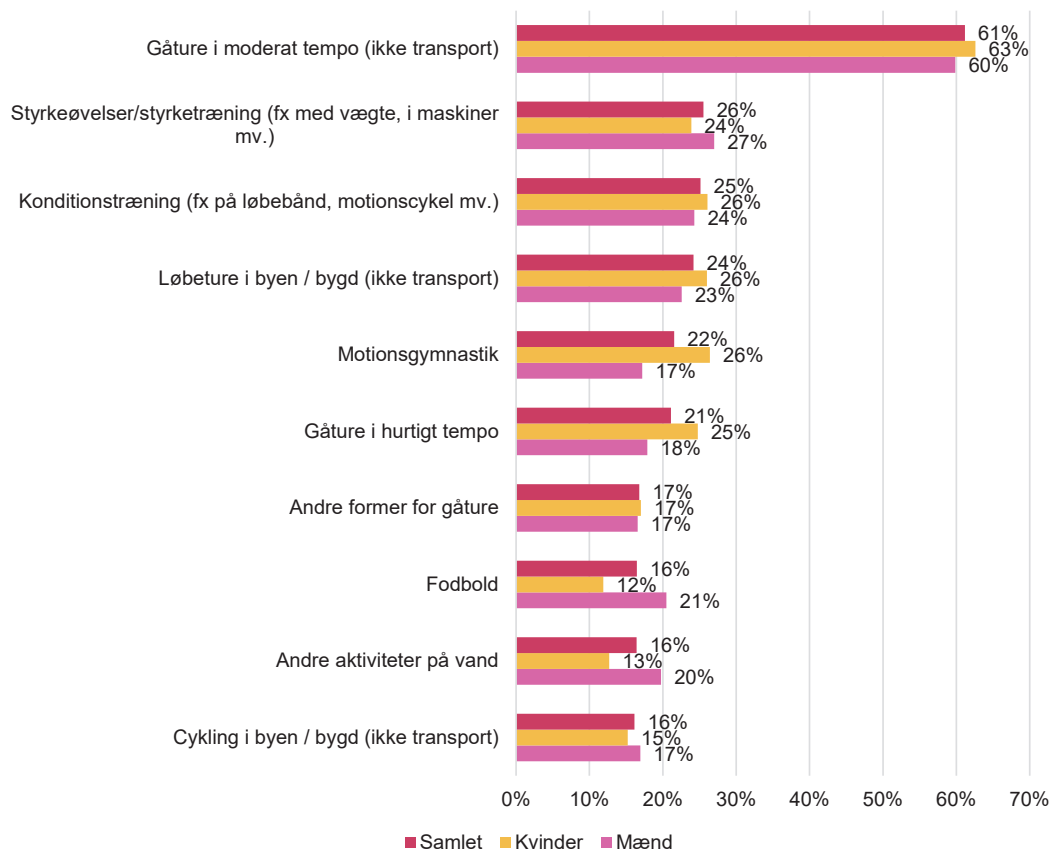
N=1.073

Specifikke idræts- og motionsaktiviteter i fritiden

I det forrige afsnit så vi på andelen af voksne i Grønland, som har udført forskellige aktivitetstyper inden for de seneste 12 måneder. Nedenfor præsenteres resultaterne af andelen af kvinder og mænd, der har udført specifikke idræts-, motions- og bevægelsesaktiviteter inden for det seneste år. Her finder analysen, at især 'gåture i moderat tempo' er en fritidsaktivitet, som rigtig mange voksne i Grønland har udført mindst én gang det seneste år. Dernæst er det 'styrkeøvelser og styrketræning', 'konditionstræning' og 'løbeturen i by eller bygd', som omkring en fjerdedel angiver at have udført det seneste år (hhv. 26 pct., 25 pct. og 24 pct.).

I figuren nedenfor ses fordelingen mellem mænd og kvinder, der har udført en eller flere af de 10 aktiviteter, der har den største tilslutning af voksne i Grønland. For 'gåturen i moderat tempo' viser analysen mindre forskelle mellem kvinder og mænd, mens især 'motionsgymnastik' og 'gåturen i hurtigt tempo' er stor blandt kvinder sammenlignet med mænd (hhv. 26 pct. og 25 pct. overfor 17 pct. og 18 pct.). For grønlandske mænd viser analysen, at der især er en større tilslutning end blandt kvinder til 'fodbold' og 'andre aktiviteter på vand' (hhv. 21 pct. og 20 pct. overfor 12 pct. og 13 pct.). For deltagelse i øvrige aktiviteter, der ikke er præsenteret i figuren, se tabel 8 i bilag. I bilaget er der yderligere en opgørelse af andelen af voksne, der har udført forskellige aktiviteter fordelt på bostedstyperne; 'hovedstaden', 'hovedbostederne', de 'større bosteder' samt 'bosteder og mindre bosteder'. Analysen viser fx, at 34 pct. og 29 pct. af de voksne i Nuuk har udført hhv. 'styrkeøvelser og styrketræning' samt 'svømning i svømmehal', mens resultaterne ser væsentligt anderledes ud blandt voksne i de tre øvrige bostedstyper (hhv. 26, 17 og 17 pct. samt 7, 6 og 3 pct.).

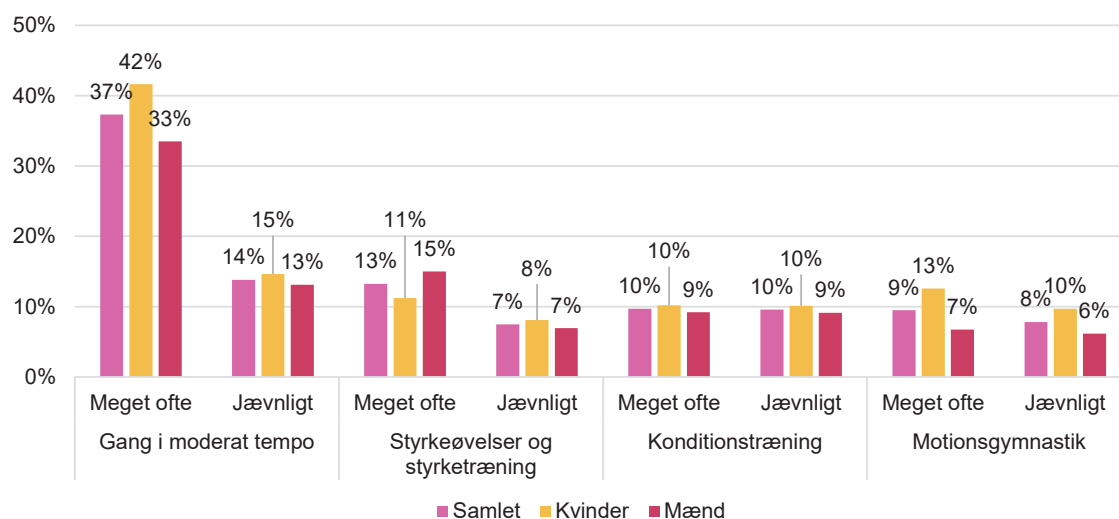
Figur 6 – De 10 aktiviteter, som flest voksne i Grønland har udført mindst én gang inden for de seneste 12 måneder, opdelt på kvinder og mænd (pct.)

Hyppeghed for udførelsen af fritidsaktiviteter

I tillæg til analysen af de aktiviteter, som voksne i Grønland har udført mindst én gang de seneste 12 måneder, har undersøgelsen også fundet svar på, hvordan deltagelsesmønstrene ser ud ved regelmæssig deltagelse. I figuren nedenfor er der således en præsentation af andelen af voksne i Grønland, som meget ofte (tre gange om ugen eller oftere) eller jævnligt (en eller to gange om ugen) udfører fire udvalgte aktiviteter. De fire præsenterede aktiviteter er udvalgt på baggrund af, at de dyrkes regelmæssigt af flest voksne i Grønland¹. Aktuelt finder vi, at en større andel af kvinder både jævnligt og meget ofte udfører 'gang i moderat tempo' sammenlignet med mænd. Omvendt udfører 15 pct. af mændene 'styrketræning og styrkeøvelser' tre dage om ugen eller oftere sammenlignet med 11 pct. af de voksne kvinder. Andelen af kvinder og mænd, der dyrker 'konditionstræning', er næsten identisk, mens 'motionsgymnastik' også er en aktivitet, som en større andel af kvinder end mænd dyrker jævnligt og meget ofte.

Figur 7 – Andelen af voksne i Grønland, der har udført fire udvalgte aktiviteter jævnligt eller meget ofte i løbet af året eller i en sæsonperiode det seneste år.

N=1.073

Note: De fire aktiviteter er udvalgt, da de har den største regelmæssige tilslutning blandt voksne i Grønland.

Meget ofte indebærer udførelse af aktiviteten tre gange om ugen eller oftere og *jævnligt* indebærer udførelse af aktiviteten én eller to gange om ugen.

¹ En udførlig tabel med hyppighed for deltagelse i samtlige 108 specifikke fysiske aktiviteter i fritiden er udleveret til Grønlands Idrætsforbund.

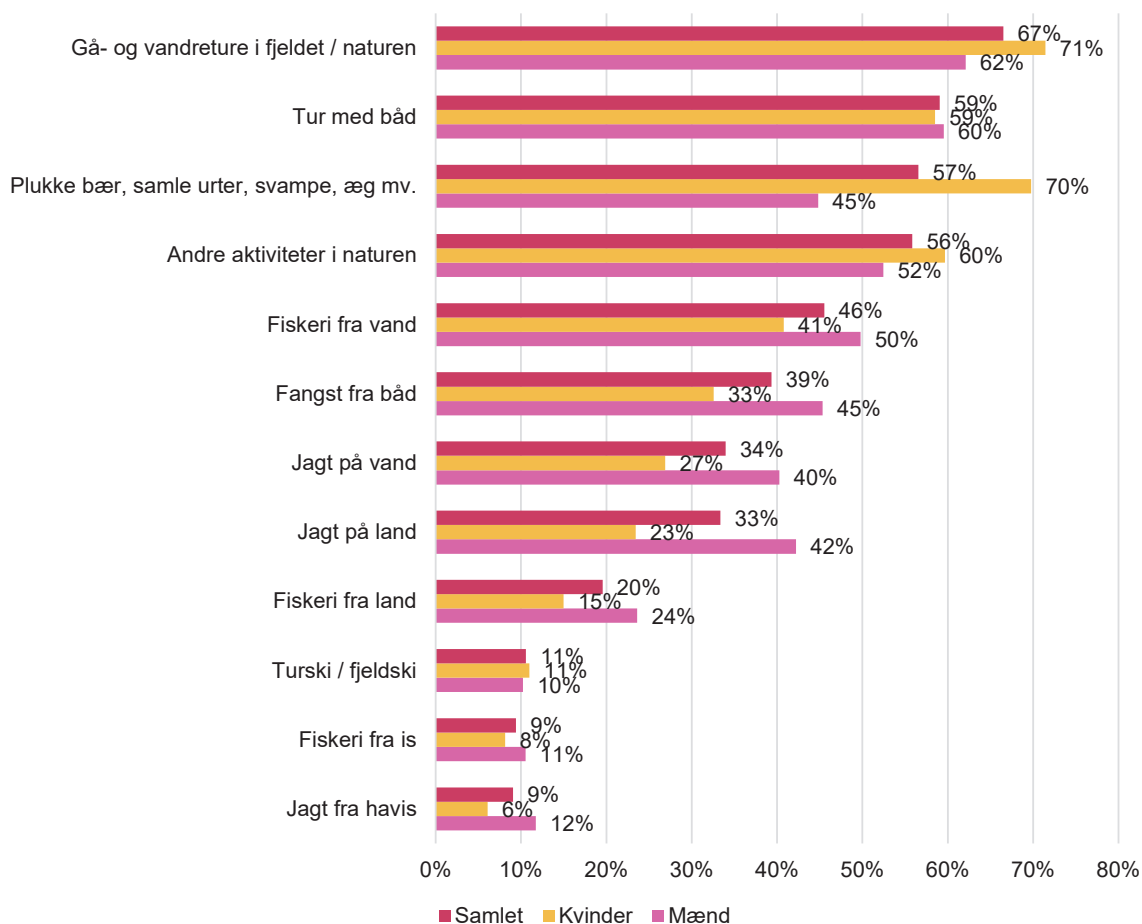
4.1 Aktiviteter i naturen

Som nævnt i indledningen og metodeafsnittet har indeværende undersøgelse også til formål at kortlægge deltagelsesmønstre i aktiviteter, hvor naturen er den primære arena for aktiviteten, og hvor aktiviteterne i mange tilfælde ikke beskrives som idræts- og motionsaktiviteter. I det følgende præsenteres en række analyser med resultater af deltagelsesmønstre i aktiviteter, som voksne i Grønland udfører i naturen.

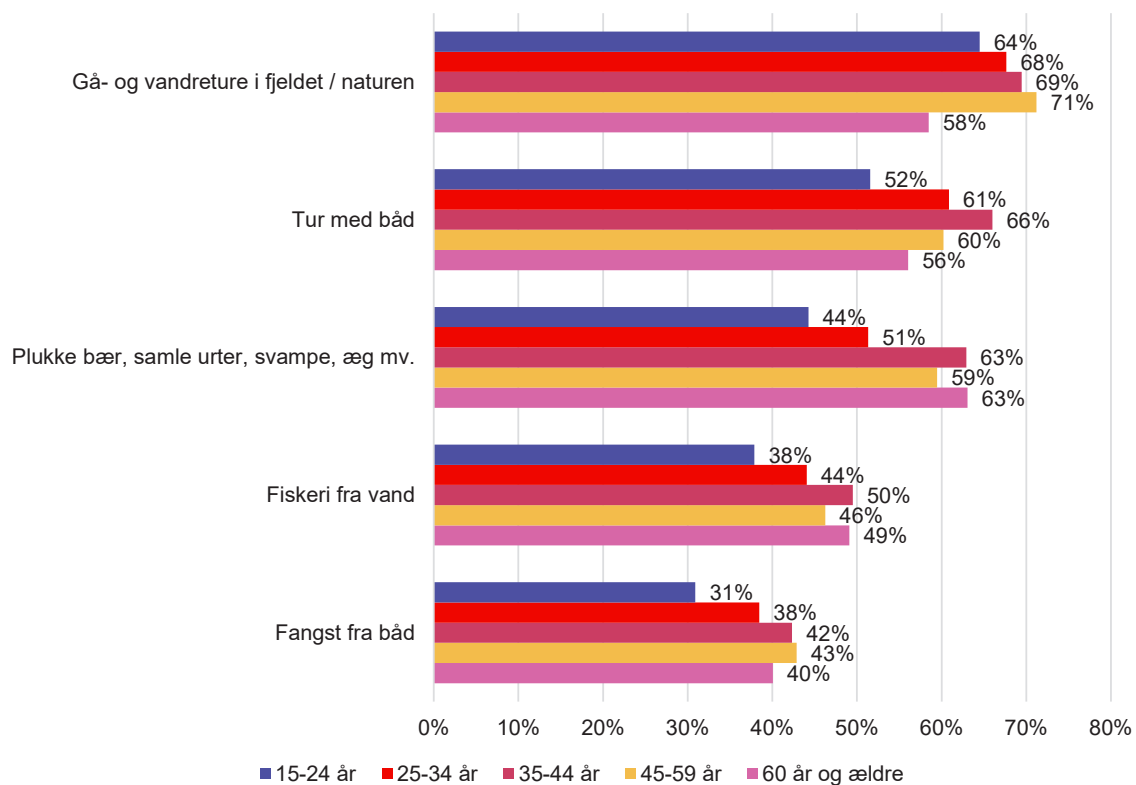
Figuren nedenfor viser, hvor stor en andel af voksne i Grønland, der har udført aktiviteter i naturen. 'Gå- og vandreture i fjeldet og naturen' er den største naturaktivitet, som to tredjedele af voksne i Grønland har udført inden for det seneste år (67 pct.). Der er kun mindre forskelle på dette mellem kvinder og mænd, ligesom der er mindre forskelle mellem kvinder og mænd, der har gået ture i by eller bygd. Af analysen ser vi derudover, at forskellige former for fiskeri, jagt og fangst især er mandsdominerede aktiviteter, mens det at plukke bær, samle urter, svampe, æg mv. er mere kvindedominerede. Dertil kommer at en meget, meget stor andel af kvinderne angiver at have gjort dette inden for de seneste 12 måneder (70 pct.).

Figur 8 – Andelen af voksne i Grønland, som inden for de seneste 12 måneder har udført følgende aktiviteter mindst én gang, opdelt efter køn (pct.)

I figur 9 nedenfor vises andelen af voksne i Grønland, opdelt på aldersgrupper, som inden for de seneste 12 måneder har udført en eller flere af fem udvalgte naturaktiviteter. Aktiviteterne, der præsenteres i figuren, har stor tilslutning på tværs af aldersgrupper. Dertil viser deltageranalysen af naturaktiviteterne et anderledes billede end deltagelsesmønsteret i de store fritidsaktiviteter (figur 5 tidligere). Tidligere så vi, hvorledes deltagelsen i fritidsaktiviteterne viste en tendens til at falde med alderen, mens det for naturaktiviteterne er delvist det omvendte billede. Det gælder således, at der blandt de 15-24-årige og 25-34-årige er en relativt lavere andel, der har udført 'plukke bær, samle urter, svampe, æg mv.', 'fiskeri fra vand' og 'fangst fra båd' inden for de seneste 12 måneder, sammenlignet med de 35-44-årige, 45-59-årige og 60 år og ældre. For 'gå- og vandreture i fjeldet / naturen' og 'tur med båd' er det i højere grad de midaldrende 25-59-årige, som især udfører disse aktiviteter, end de yngste og ældste.

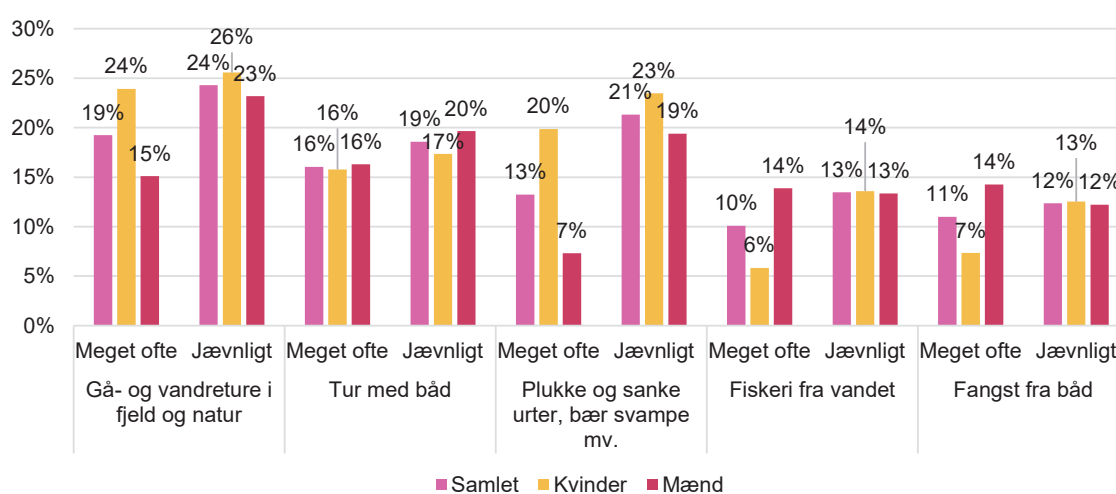
Figur 9 – Andelen af voksne i Grønland fordelt på aldersgrupper, som har udført udvalgte aktiviteter i naturen de seneste 12 måneder

N=1.153

Analysen af, hvor ofte de fem udvalgte naturaktiviteter udføres, viser igen, at nogle aktiviteter i højere grad udføres regelmæssigt af kvinder end af mænd, mens det omvendte gør sig gældende for andre af naturaktiviteterne. Analysen viser fx, at en større andel af kvinder end mænd meget ofte (tre gange om ugen eller mere) udfører 'gå- og vandreture i fjeld og natur' samt 'plukker og sanker urter, bær, svampe mv.' (hhv. 24 pct. og 20 pct. overfor 15 pct. og 7 pct.). Omvendt viser analysen, at en større andel af mænd end kvinder meget ofte udfører 'fiskeri fra vandet' og 'fangst fra båd' (hhv. 14 pct. og 14 pct. overfor 6 pct. og 7 pct.).

Figur 10 – Andelen af voksne i Grønland, som meget ofte eller jævnligt har udført aktiviteter i naturen i løbet af året eller i en sæsonperiode, fordelt på kvinder og mænd (pct.)

N=1.153

Note: De fem aktiviteter er udvalgt, da de har den største regelmæssige tilslutning blandt voksne i Grønland. *Meget ofte* indebærer udførelse af aktiviteten tre gange om ugen eller oftere, mens *jævnligt* indebærer udførelse af aktiviteten én eller to gange om ugen i løbet af året eller aktivitetens sæsonperiode.

4.2 Regelmæssige fritidsaktiviteter og sammenhænge for aktiviteterne

I det følgende afsnit præsenteres en kortlægning af og indblik i, hvor stor en andel af voksne i Grønland, der er regelmæssigt aktive i deres fritid. Der ses nærmere på, hvorledes andelen af voksne, der udfører regelmæssig fysisk aktivitet, idræt og motion i fritiden, varierer fra mænd og kvinder, aldersgrupper og voksne bosat i fire forskellige bostedstyper. Dertil præsenteres resultater af med hvem voksne i Grønland udfører bevægelsesaktiviteter sammen med, samt i hvilke organisatoriske sammenhænge de er aktive (fx i en idrætsforening, på egen hånd, aktivitet organiseret via sociale medier osv.).

Bevægelsesvaner og regelmæssig aktivitet blandt voksne i Grønland

Vi har i undersøgelsen operationaliseret fire samlede mål for, hvor bevægelsesaktive voksne i Grønland er. De første tre operationaliseringer af bevægelsesvaner skelner mellem at være 1) 'bevægelsesaktiv'; 2) 'idræts- og motionsaktiv' samt 3) 'aktiv i naturen'. For at tilhøre hver af disse samlede mål for at være bevægelsesaktiv skal man have dyrket mindst én aktivitet af en afgrænset række af aktiviteter mindst én gang om ugen.

- 'Bevægelsesaktiv' afgrænses til regelmæssig udførelse af minimum én af 17 aktivitetstyper samt to specifikke naturaktiviteter 'gå- og vandreture i fjeldet/naturen' og 'turski/fjeldski'.
- 'Idræts- og motionsaktiv' er defineret ved, at man regelmæssigt udfører minimum én af 15 ud af 17 aktivitetstyper, men at aktiviteten 'cykling i by/bygd' ikke medregnes.
- 'Aktiv i naturen' er defineret ved ugentlig udførelse af mindst én af aktiviteterne, der er spurgt om i undersøgelsen, der omhandler aktiviteter udført i naturen.

Har en person dyrket 'løb' og 'gymnastik' én gang om ugen det seneste år, så vil vedkommende være at betragte som både 'bevægelsesaktiv' og 'idræts- og motionsaktiv'. Har vedkommende derimod udelukkende 'gået tur i by/bygd' og 'cyklet i by/bygd' én gang om ugen det seneste år, så bliver man alene betragtet som 'bevægelsesaktiv'. På samme måde hvis man har fisket og jagtet ugentligt i den pågældende sæson i løbet af de seneste 12 måneder, så betragtes man som aktiv i naturen, og for at være defineret som bevægelsesaktiv eller idræts- og motionsaktiv skal man i tillæg ugentligt have udført øvrige aktiviteter regelmæssigt (tabel 1).

Den fjerde operationalisering af bevægelsesvaner vedrører organiseringen. Der skelnes i den forbindelse mellem at være regelmæssigt (minimum én gang om ugen) aktiv i 'forening', 'idrætshal eller kommercielt center (fx fitnesscenter)', 'via arbejdspladsen', 'organiseret via sociale medier', 'selvorganiseret/på egen hånd' og 'i anden sammenhæng'. Man regnes som aktiv inden for en af organisationsformerne, hvis man dyrker mindst én aktivitet mindst én

gang om ugen i den pågældende organisationsform. Eksempelvis vil en respondent, der har angivet at spille fodbold mindst én gang om ugen, og som derefter har angivet at gøre dette i en forening, blive kategoriseret som foreningsaktiv.

Tabel 2. Tabellen viser de 19 aktivitetstyper plus naturaktiviteterne, som indgår i spørgeskemaundersøgelsen og som ud fra tre forskellige afgrænsninger udgør definitionerne 'bevægelsesaktiv', 'idræts- og motionsaktiv' og 'aktiv i naturen'.

Aktivitetstyper	Bevægelsesaktiv	Idræts- og motionsaktiv	Aktiv i naturen
Gåture i by / bygd			
Løb i by / bygd eller i fjeldet			
Cykling		Fraregnet 'cykling i by / bygd'	
Fitness og fysisk træning			
Mental træning og smidigheds-/ stabilitetstræning			
Holdboldspil			
Andre boldspil			
Sne og is-aktiviteter			
Gymnastik			
Dans			
Kampsport			
Aktiviteter i vand			
Aktiviteter på vand			
Arctic Sports			
Rulle- og streetaktiviteter			
Andre idrætsaktiviteter			
Naturaktiviteterne	Medregnet 'gå- og vandreture i fjeldet / naturen' og 'turski / fjeldski'		
Genoptræning og rehabilitering			
Fysisk aktive lege og spil			
Andre fysisk aktive fritidsaktiviteter			

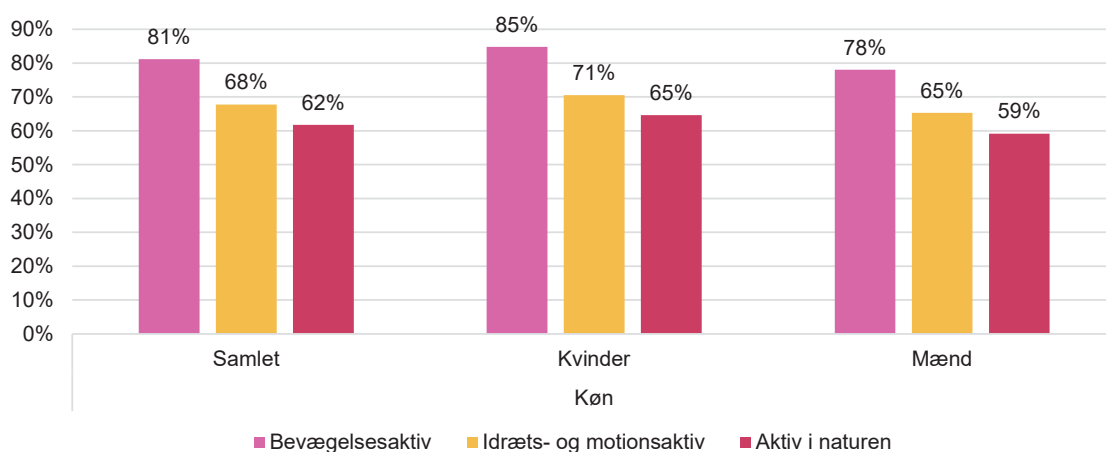
Note: Grøn celle indikerer, at aktivitetstypen indgår i operationaliseringen, mens rød betyder at den ikke indgår. Gul betyder at aktivitetstypen delvist indgår i operationaliseringen.

I tabel 8 i bilag findes et overblik over aktivitetstyperne og de dertilhørende specifikke aktiviteter.

Bevægelsesaktiv, Idræts- og motionsaktiv og fysiske aktiviteter i naturen

For voksne i Grønland viser analysen, at flere kvinder end mænd er regelmæssigt aktive. Det gælder, at 85 pct., 71 pct. og 65 pct. af voksne kvinder er 'bevægelsesaktive', 'idræts- og motionsaktive' samt 'aktive i naturen' sammenlignet med hhv. 78 pct., 65 pct. og 59 pct. af voksne mænd i Grønland. Yderligere analyser, der afsøger forhold, der kan være med til at forklare hvilke grupper, der har en større eller mindre sandsynlighed for at være 'bevægelsesaktiv', 'idræts- og motionsaktiv' samt 'aktiv i naturen', viser imidlertid ikke statistisk signifikante forskelle mellem kvinder og mænd og regelmæssig deltagelse i de tre kategoriseringer, efter at der er kontrolleret for alder, beskæftigelse, bosted og fødested (i/udenfor Grønland) (tabel 9 i bilag).

Figur 11 – Andelen af voksne i Grønland, som er hhv. bevægelsesaktive, idrætsaktive og aktiv i naturen regelmæssigt.

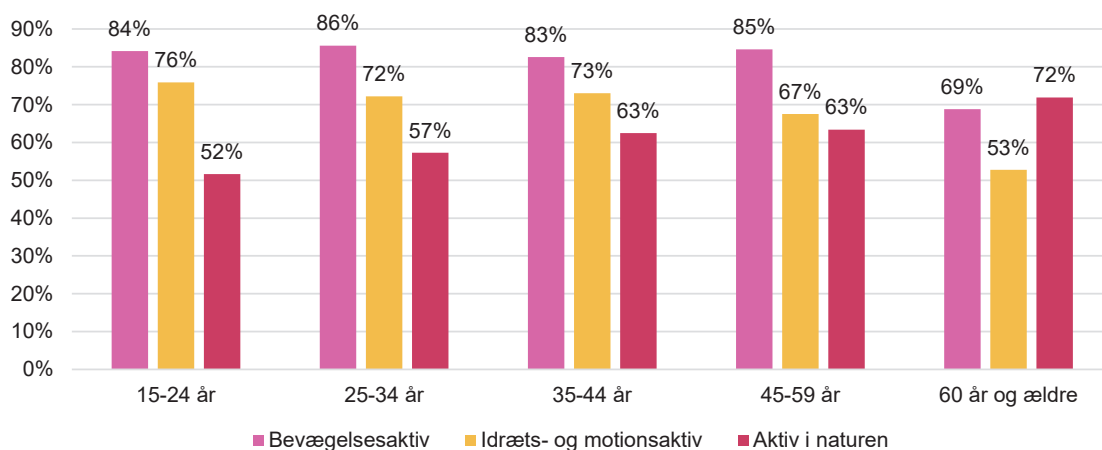
N=1.153

Ser vi nærmere på aldersgrupperne og andelen blandt disse grupper, som er 'bevægelsesaktive', 'idræts- og motionsaktive' samt 'aktive i naturen', så viser analysen nogle interessante forskelle. Andelen, der defineres som 'bevægelsesaktiv' samt 'idræts- og motionsaktiv', ligger højt og relativt ens blandt borgere på 15-24 år, 25-34 år, 35-44 år og 45-59 år. Det ser dog noget anderledes ud blandt borgere på 60 år og ældre, hvor omkring 15-20 procentpoint færre er 'bevægelsesaktive' samt 'idræts- og motionsaktive' sammenlignet med de øvrige aldersgrupper. Derimod viser analysen en tendens til, at andelen, som er 'aktive i naturen', stiger med alderen, og det er således blandt borgere på 60 år og ældre, at vi finder den største andel af voksne i Grønland, der er regelmæssigt aktiv i naturen.

Ved yderligere analyser, der afsøger forhold, der kan forklare, hvorfor voksne i Grønland er 'bevægelsesaktive', 'idræts- og motionsaktive' samt 'aktive i naturen', ser vi imidlertid kun statistisk signifikante sammenhænge for gruppen på 60 år og ældre sammenlignet med referencegruppen de 15-24-årige og efter kontrol for køn, beskæftigelse, bosted og fødested (i / udenfor Grønland). For borgere på 60 år og ældre viser analyserne, at der er en statistisk

signifikant lavere sandsynlighed for at være 'bevægelsesaktiv' og 'idræts- og motionsaktiv' sammenlignet med de 15-24-årige. Derimod er der statistisk signifikant større sandsynlighed for, at borgere på 60 år og ældre er 'aktive i naturen' sammenlignet med de 15-24-årige (tabel 9 i bilag).

Figur 12 – Andel af voksne i Grønland, fordelt på aldersgrupper, der defineres som bevægelsesaktive, idræts- og motionsaktive samt aktive i naturen.

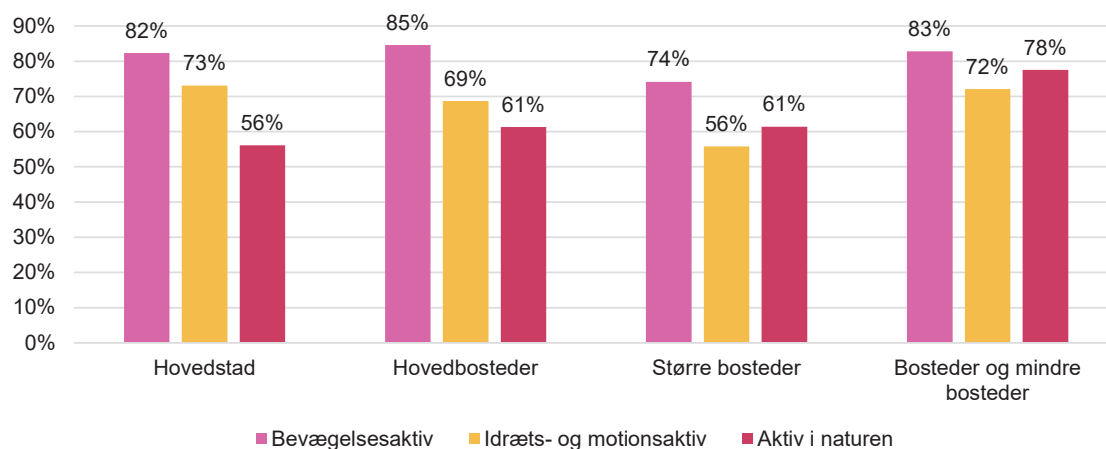

N=1.153

På tværs af de fire bostedstyper viser analyserne, at andelen af 'bevægelsesaktive' voksne er størst i hovedbostederne (85 pct.). Den største gruppe af 'idræts- og motionsaktive' finder vi i 'hovedstaden' (73 pct.), mens det er et procentpoint færre blandt voksne fra 'bosteder og mindre bosteder', der er 'idræts- og motionsaktive'. Den største forskel i deltagelse finder analysen på andelen, der er 'aktiv i naturen'. Her finder vi den største andel, der er aktiv i naturen, blandt voksne bosat i 'bosteder og mindre bosteder' (78 pct.) sammenlignet med de tre øvrige bostedstyper (hhv. 56 pct., 61 pct. og 61 pct.).

Undersøger vi yderligere hvilke forhold, der kan forklare forskellene i andelen af 'bevægelsesaktive', 'idræts- og motionsaktive' samt 'aktive i naturen' mellem de fire bostedstyper, så viser analysen, at der er en statistisk signifikant lavere sandsynlighed for at være 'bevægelsesaktiv' samt 'idræts- og motionsaktiv' blandt voksne bosat i 'større bosteder' sammenlignet med voksne i Nuuk, som er referencekategorien. Endvidere er der en statistisk signifikant lavere sandsynlighed for at være 'idræts- og motionsaktiv' blandt voksne i 'hovedbostederne' sammenlignet med voksne i Nuuk. Omvendt viser analysen en statistisk signifikant større sandsynlighed for at være 'aktiv i naturen' blandt voksne bosat i 'hovedbostederne', 'større bosteder' samt 'bosteder og mindre bosteder' sammenlignet med voksne bosat i Nuuk. Resultaterne er kontrolleret for køn, alder, beskæftigelse og fødested (i / udenfor Grønland) (tabel 9 i bilag).

Figur 13 - Andel af voksne i Grønland, fordelt på bostedstyper, der er bevægelsesaktive, idræts- og motionsaktive samt aktiv i naturen.

N=1.153

Med hvem udfører voksne deres aktiviteter sammen med

Opgørelsen af med hvem voksne dyrker deres aktiviteter, er opdelt på samme måde som beskrevet i forrige afsnit, dvs. gåturen (ikke som transport), løbeturen, gymnastik, fitness, fodbold mv. er defineret som puljen af 'bevægelsesaktiviteter' og inkluderer ikke aktiv transport, bevægelsesvaner i hjemmet eller aktiviteter i naturen. Efter præsentation af hvem voksne udfører bevægelsesaktiviteter sammen med, følger resultaterne af, med hvem voksne udfører deres aktiviteter i naturen sammen med. Respondenterne har kunne afgive flere svar, hvorfor procenterne ikke summer til 100%.

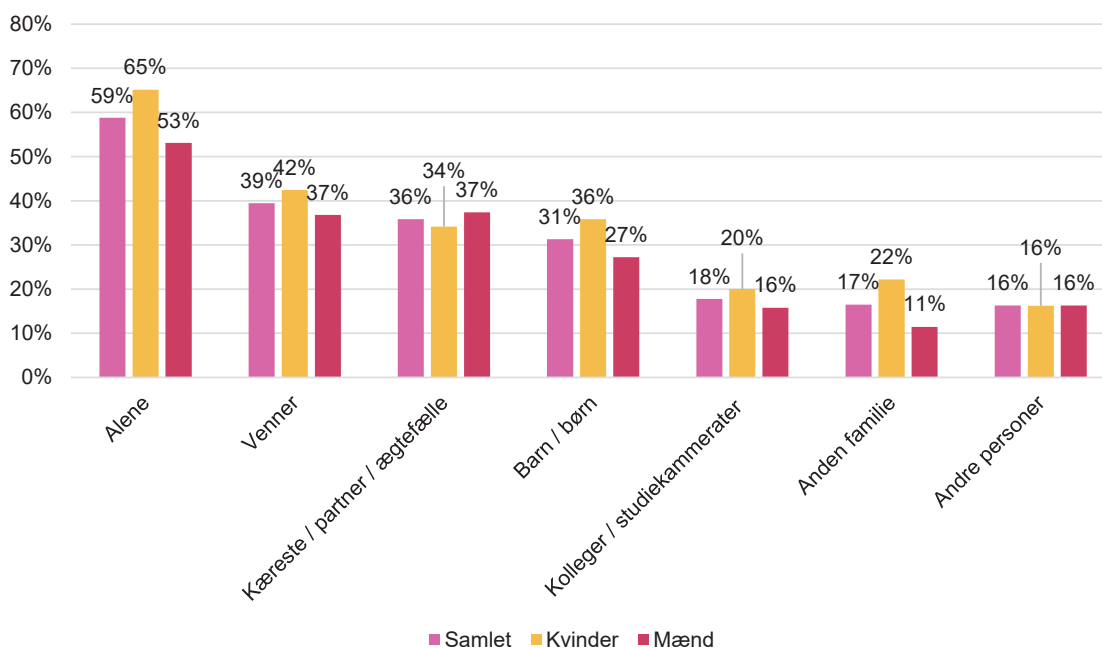
Flest voksne i Grønland angiver, at de regelmæssigt dyrker en bevægelsesaktivitet alene. Undersøgelsen viser, at dette gælder for 59 pct. af voksne i Grønland. Den næststørste sociale sammenhæng er voksne, der regelmæssigt dyrker aktivitet sammen med venner (39 pct.), og tredje størst er andelen, der dyrker aktivitet med kæreste/partner/ægtefælle (36 pct.). I resultaterne er der yderligere nogle interessante forskelle, når vi kigger nærmere på, med hvem kvinder og mænd dyrker deres aktivitet sammen med. Andelen af kvinder, der er aktive 'alene' (65 pct.), 'sammen med venner' (42 pct.), 'barn/børn' (36 pct.), 'kolleger' (20 pct.) og 'anden familie' (22 pct.) er således større end hos grønlandske mænd. Derimod ser vi, at en anelse flere mænd dyrker deres regelmæssige aktivitet sammen med 'kæreste/partner/ægtefælle' sammenlignet med kvinderne (37 pct.).

Ved yderligere undersøgelser, der kontrollerer for alder, bosted, beskæftigelse og fødested (i / udenfor Grønland), finder vi en statistisk signifikant lavere sandsynlighed for, at mænd udfører aktivitet i fritiden sammen med 'barn/børn', 'anden familie' og 'alene' sammenlignet med kvinder. Omvendt viser analysen, at der for mænd er en større sandsynlighed for at udføre fysisk aktivitet i fritiden sammen med 'andre personer' sammenlignet med kvinderne.

Dertil viser analysen, at der for voksne i beskæftigelsesgrupperne 'under uddannelse', 'i job med erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse', 'i job med mellemlang eller lang

videregående uddannelse' samt 'udenfor arbejdsmarkedet (pensionist, orlov, mv.)' er en større sandsynlighed for at være fysisk aktiv 'alene' sammenlignet med referencegruppen 'i job som ufraglært', ligeledes med kontrol for de førnævnte variable (tabel 10 i bilag).

Figur 14 – Andel af voksne i Grønland, der er 'bevægelsesaktiv' og angiver følgende personer, som de udfører deres regelmæssige aktivitet sammen med, opdelt på køn

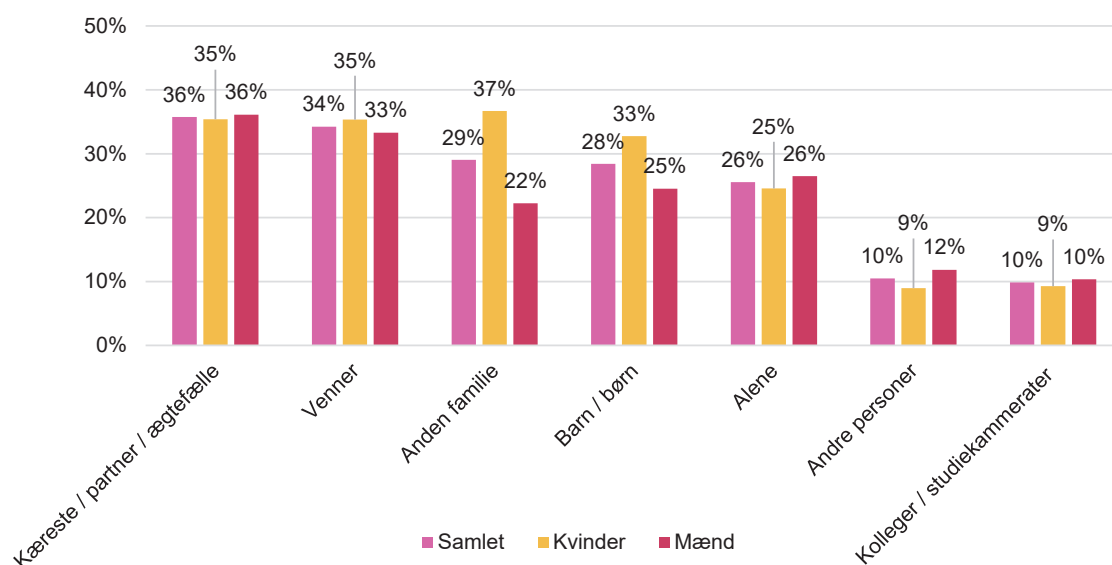
N=1.153. Respondenterne kunne angive flere svarmuligheder, derfor summerer procenterne ikke til 100%.

Når det handler om, hvem voksne udfører deres aktiviteter i naturen sammen med, ser billedet anderledes ud. Hvor der blandt gruppen af bevægelsesaktive især er mange voksne, der udfører disse typer af aktiviteter 'alene', så er det for aktivitet i naturen kun omkring en fjerdedel, som angiver dette (26 pct. overfor 59 pct.). Dertil er der en anelse færre voksne, som udfører deres aktiviteter i naturen med 'venner' sammenlignet med andelen, som udfører bevægelsesaktiviteterne med venner (34 pct. overfor 39 pct.). Omvendt er der en større andel af voksne, der er aktive i naturen sammen med 'anden familie' (29 pct.), sammenlignet med 17 pct. for bevægelsesaktiviteterne.

Fra de forklarende analyser kan vi også se, at sandsynligheden for at være aktiv i naturen sammen med 'anden familien' er lavere blandt mænd, sammenlignet med kvinder og efter kontrol for alder, bosted, beskæftigelse og fødested (i / udenfor Grønland). Derimod er der statistisk signifikant større sandsynlighed for, at mænd er aktiv i naturen sammen med 'kolleger/studiekammerater' og 'alene' sammenlignet med kvinder. Endvidere viser analysen, at der er en større sandsynlighed for, at voksne bosat i 'hovedbosteder', 'større bosteder' og 'bosteder og mindre bosteder' udfører deres aktiviteter i naturen sammen med 'barn/børn' og 'anden familie' sammenlignet med voksne bosat i hovedstaden (tabel 11 i bilag).

I forlængelse heraf er det aktuelt at fremhæve, at der af de forklarende analyser ses en lavere sandsynlighed for at mænd udfører bevægelsesaktiviteter 'alene' sammenlignet med kvinder. Det modsatte gør sig gældende for aktiviteter i naturen, hvor sandsynligheden for, at mænd udfører disse aktiviteter, er væsentlig højere sammenlignet med kvinder. Ud fra resultaterne præsenteret i figuren nedenfor ser forskellene mellem kvinder og mænd ikke markante ud, men når vi udfører analyser, der kontrollerer for alder, bosted, hovedbeskæftigelse og fødested (i / udenfor Grønland), viser analysen lidt tydeligere mønstre, end det fremgår af resultaterne præsenteret i figuren.

Figur 15 – Andel af voksne i Grønland, der udfører deres regelmæssige aktiviteter i naturen sammen med følgende personer, opdelt på kvinder og mænd.

N=1.153. Respondenterne kunne angive flere svarmuligheder, derfor summerer procenterne ikke til 100%.

Hvilken organisatoriske sammenhæng udføres aktiviteterne i

For aktiviteterne i fritiden blev respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen også bedt om at angive, i hvilken organisatorisk sammenhæng de udfører deres regelmæssige fysiske aktivitet. Det gælder dog ikke for aktiviteter i naturen. Figuren nedenfor viser således, i hvilken sammenhæng voksne i Grønland dyrker deres regelmæssige bevægelses-, idræts- og motionsaktiviteter.

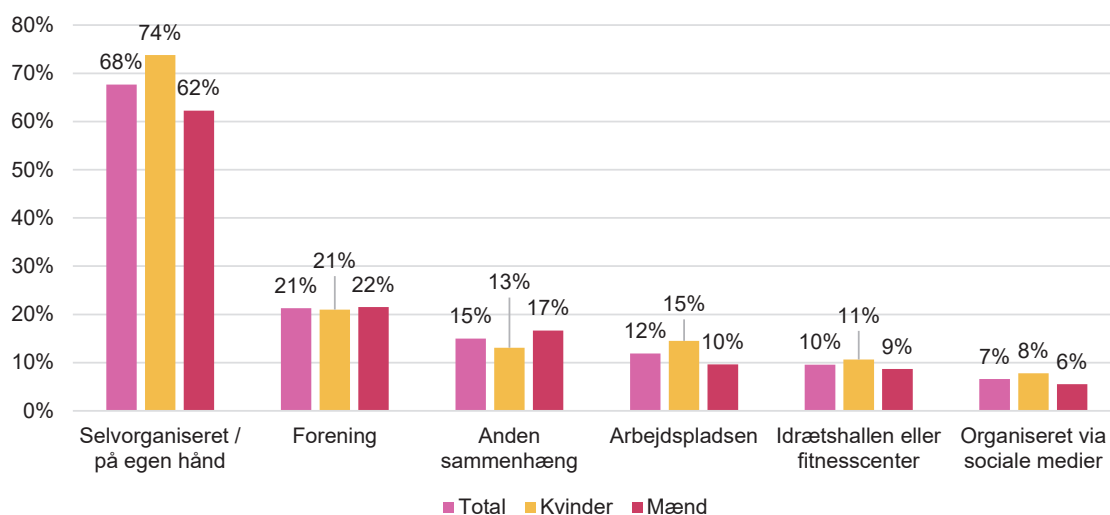
Langt størstedelen af den regelmæssige fysiske aktivitet i fritiden foregår 'selvorganiseret eller på egen hånd'. Omkring to tredjedele af voksne angiver dette (68 pct.). Dette gælder dog for 12 procentpoint flere kvinder end mænd, mens den næststørste sammenhæng for regelmæssig fysisk aktivitet i fritiden er foreningsregi (21 pct.).

Ser vi nærmere på forhold, der kan være med til at forklare, i hvilken sammenhæng voksne udfører deres fritidsaktiviteter, så viser yderligere analyser statistisk signifikante forskelle

mellem mænd og kvinder for to af de organisatoriske sammenhænge efter kontrol for alder, bosted, beskæftigelse og fødested (i / udenfor Grønland). Der er således lavere sandsynlighed for, at mænd udfører fritidsaktiviteter 'selvorganiseret eller på egen hånd' sammenlignet med kvinder, mens der er en større sandsynlighed for, at mænd udfører fritidsaktiviteter i 'anden sammenhæng', end der er for kvinder.

Dertil viser analyserne, at der er en væsentlig lavere sandsynlighed for, at voksne i Grønland, der er født udenfor Grønland, udfører fritidsaktiviteter organiseret på 'arbejdspladsen' sammenlignet med voksne født i Grønland. Omvendt er der for personer født udenfor Grønland en væsentlig større sandsynlighed for, at deres regelmæssige fysiske aktivitet i fritiden udføres 'selvorganiseret eller på egen hånd' sammenlignet med personer født i Grønland og efter kontrol for køn, alder, bosted og beskæftigelse (tabel 12 i bilag).

Figur 16 – Andel af voksne i Grønland, der er 'bevægelsesaktiv' og angiver følgende organiserede sammenhæng for deres regelmæssige aktiviteter.

N=1.153

Respondenterne kunne angive flere svarmuligheder, og derfor summerer procenterne ikke til 100%.

4.3 Sæsonbetonede aktiviteter

Sæsonbetonede aktiviteter udgør en stor del af den fysiske aktivitet, som foregår i fritiden blandt voksne i Grønland. Netop sæsonvariationer, der blandt andet skyldes store vejrmæssige forskelle mellem sommer og vinter, sætter dette afsnit fokus på. Dertil præsenteres resultater, der viser deltagelse i aktiviteter, der er relativt stabil i løbet af året.

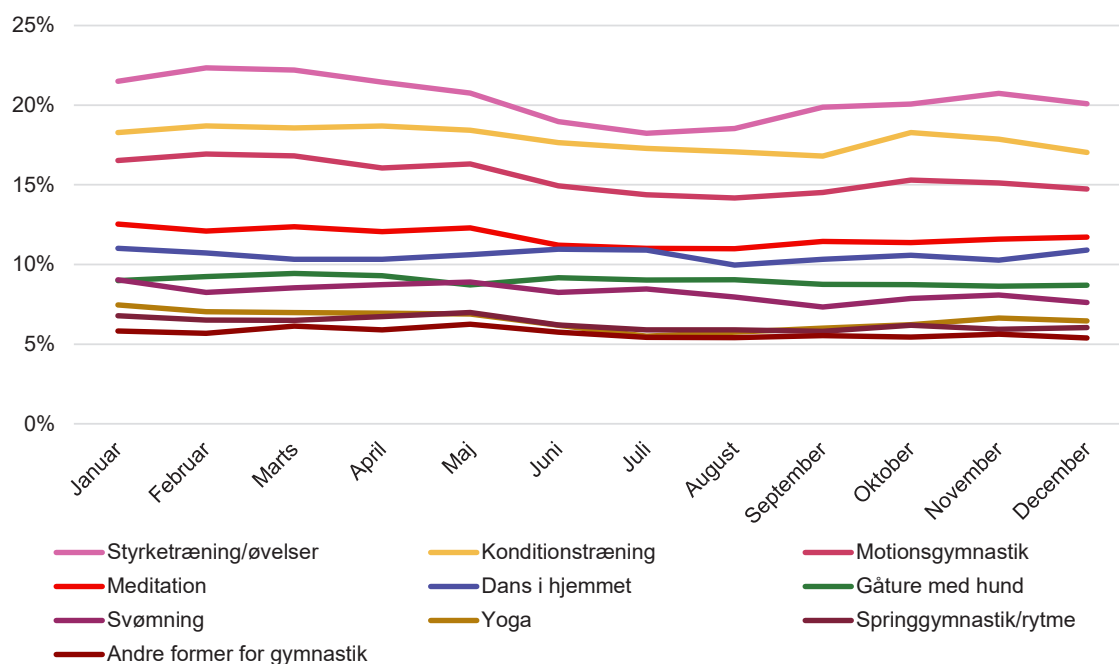
I 2020 publicerede Idrættens Analyseinstitut en undersøgelse, hvori idræts- og motionsvaner blandt voksne i Grønland blev undersøgt. Heri beskrives det blandt andet, at voksne i Grønland har en generel lavere deltagelse i idræts- og motionsaktiviteter i løbet af vinterperioden (Eske, Forsberg, & Storm, 2020). Denne pointering af forskel i aktivitet i løbet af året var blandt andet grunden til, at indeværende undersøgelse fik tilføjet spørgsmål i spørgeskemaet om, hvornår hver enkelt aktivitet dyrkes for derved at kunne udfolde analyser, der ser nærmere på aktiviteterne og de sæsonbetonede deltagelsesmønstre.

I det følgende præsenteres således resultater for sæsonvariationen i 20 forskellige fritidsaktiviteter. Aktiviteterne er udvalgt, da disse aktiviteter er de 20 største aktiviteter, som voksne i Grønland dyrker. Efterfølgende præsenteres resultater af sæsonvariation i naturaktiviteterne.

Sæson og aktiviteter i fritiden

I figur 17 ses sæsonvariationen i ti af de tyve mest populære bevægelsesaktiviteter, som voksne praktiserer i fritiden. Analysen viser, at disse ti aktiviteter har en relativt stabil tilslutning i løbet af hele året. Aktiviteten 'styrketræning og styrkeøvelse' har et mindre udsving i deltagelse, hvor fire procentpoint færre voksne i Grønland udfører denne aktivitet om sommeren sammenlignet med om vinteren (hhv. 18 pct. overfor 22 pct.). Dertil er det 17-19 pct. af de voksne, som udfører 'konditionstræning' i løbet af hele året, mens der for de øvrige otte aktiviteter er mellem 1 og 3 procentpoints udsving i andelen, som dyrker disse aktiviteter i løbet af året.

Figur 17 – Andelen af voksne som udfører følgende ti aktiviteter i løbet af året.

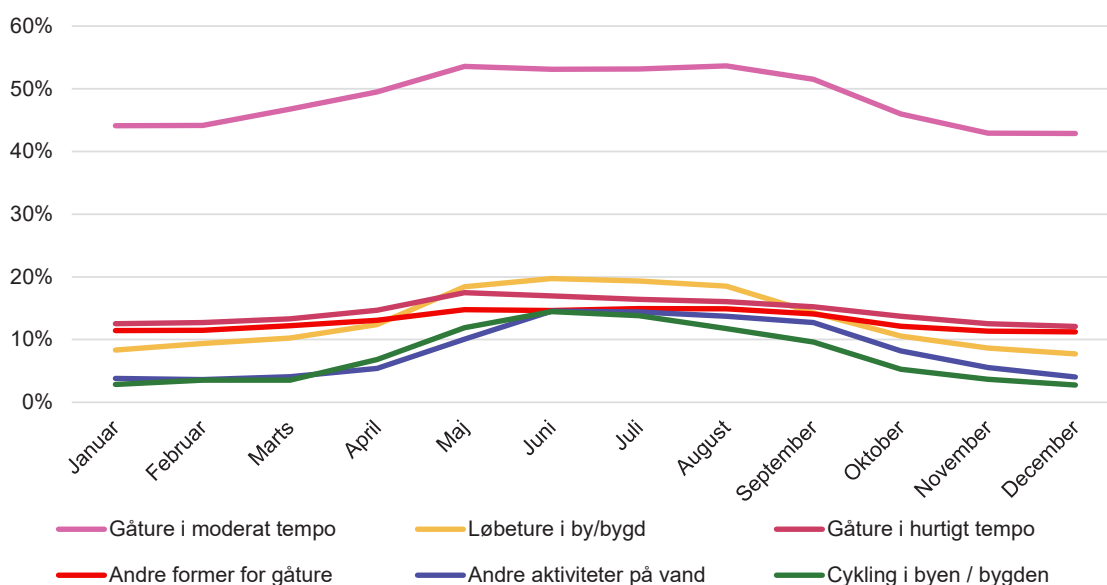

N=1.153

I figur 18 og 19 præsenteres de resterende ti aktiviteter, der har det tilfælles, at disse aktiviteter er blandt de tyve største aktiviteter i Grønland og samtidig har store sæsonudsving på andelen af voksne, som udfører aktiviteterne i løbet af året. I analysen, præsenteret i figur 18, ser man, hvorledes seks aktiviteter har en større andel voksne, der udfører disse i sommerperioden. Dette er umiddelbart ikke så overraskende, da aktiviteterne primært foregår under åben himmel og besværliggøres i løbet af vintersæsonen.

Analysen viser et stort sæsonudsving i udførelsen af aktiviteten 'cykling i byen/bygden (ikke som transport)'. Her er det kun 3-4 pct., der i november, december, januar og februar 'cykler i byen/bygden', mens 14 pct. af voksne angiver, at de i juni og juli måned 'cykler i byen/bygden' som fritidsaktivitet. For aktiviteten 'løb (ikke som transport)' viser analysen også et større sæsonmæssigt udsving, dog ikke helt så udtalt som for cykling. Fra maj til august er det mellem 18 og 20 pct., der udfører 'løb i by eller bygd', mens det mellem november og februar er mellem 8 og 9 pct., der udfører løb i by eller bygd. 'Gåture i moderat tempo' er også påvirket af sæsonfluktuationer, men relativt set ikke i nær så udtalt grad. Analysen viser, at 43-44 pct. af voksne i Grønland udfører 'gåture i moderat tempo' i november, december, januar og februar, mens over halvdelen af den voksne befolkning (53-54 pct.) udfører 'gåture i moderat tempo' i maj, juni, juli og august måned.

Figur 18 – Andelen af voksne som udfører følgende seks sæsonbetonede aktiviteter i løbet af året.

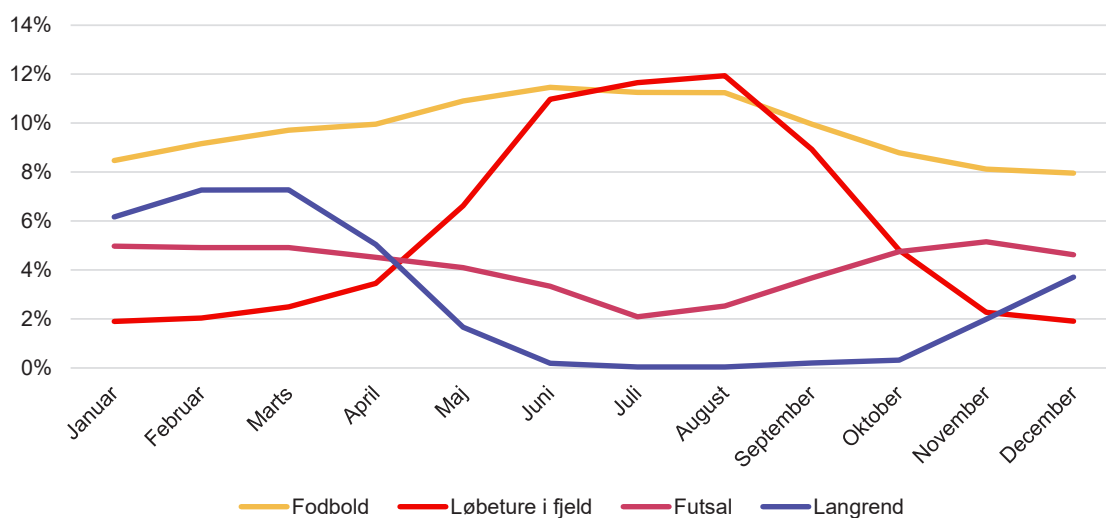

N=1.153

I figur 19 ses de fire aktiviteter, der ligeledes har betydelige sæsonudsving på andelen, der dyrker disse i løbet af året. En særlig udtalt sæsonvariation ser vi i aktiviteten 'løbeture i fjeld' og 'langrend'. Omkring 2 pct. af befolkningen angiver, at de udfører løbeture i fjeld i vinterperioden, mens lidt over 10 pct. dyrker løbeture i fjeldet i sommerperioden. For langrend vender sæsonvariationen ikke så overraskende omvendt, hvor mellem 5 og 7 pct. dyrker denne aktivitet fra januar til april, mens aktiviteten kun dyrkes af meget få om sommeren og i efteråret.

For aktiviteterne 'fodbold' og 'futsal' ses også nogle sæsonforskelle, dog ikke nær så udtalt som for 'løbeture i fjeld' og 'langrend'. Op mod 11 pct. dyrker 'fodbold' i sommerperioden, mens det gælder for omkring 8-9 pct. i efteråret og vinterperioden. Omvendt tendens finder vi for 'futsal', hvorfor tilslutningen til denne aktivitet også er mere aktuel i efterårs-, vinter- og forårsperioden, hvor omkring 5 pct. angiver at dyrke aktiviteten, mens omkring 2-3 pct. spiller 'futsal' om sommeren.

Figur 19 – Andelen af voksne som udfører følgende fire sæsonbetonede aktiviteter i løbet af året.

N=1.153

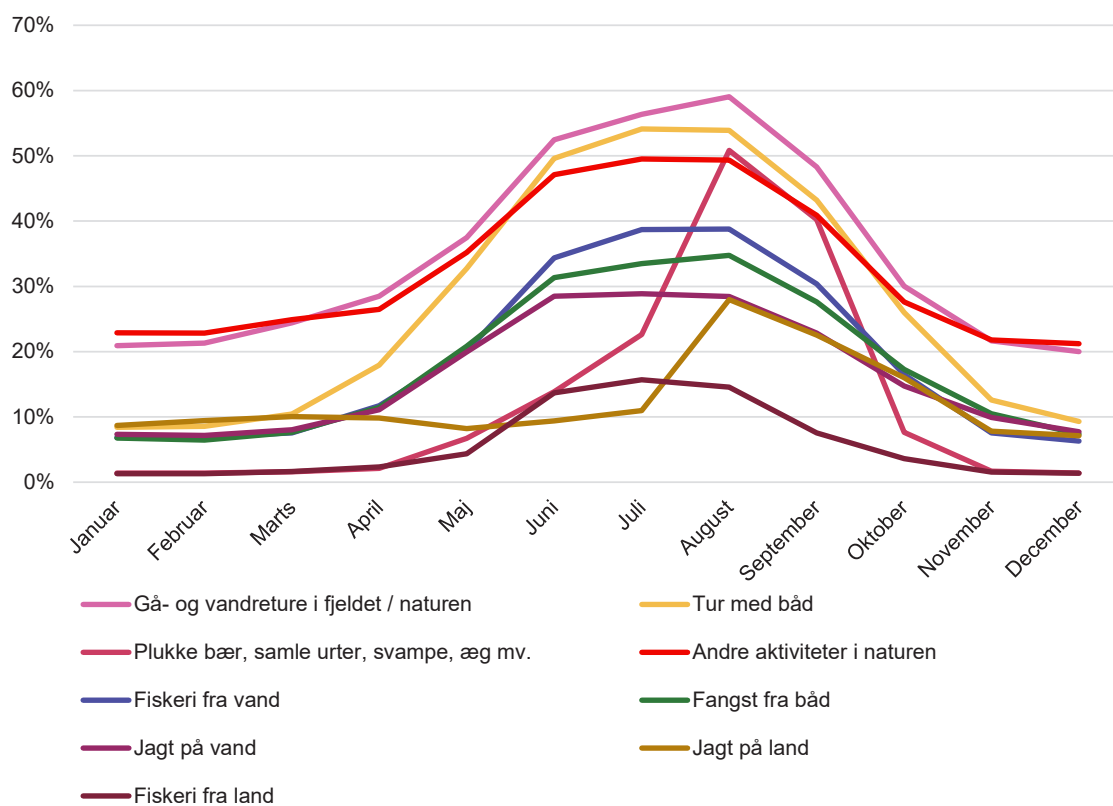
Bevægelsesaktiviteter i naturen

Hvor undersøgelsen af sæsonudsvingene for de fysisk aktive fritidsaktiviteter både viste nogle mindre og relativt store udsving i udførelsen af aktivitet i løbet af året, så viser analyserne præsenteret i det følgende, at aktiviteterne, der er defineret som naturaktiviteter, i særlig høj grad er præget af sæsonvariationer. I figur 20 og 21 ses sæsonudsvingene for udførelsen af de 12 aktiviteter, der er placeret særskilt i spørgeskemaundersøgelsens del 5 om 'fysiske aktiviteter i naturen'.

Figur 20 viser andelen, som udfører ni af tolv naturaktiviteter. Specifikt for disse aktiviteter ser vi en meget høj grad af sommer og vinter variation, hvor udførelsen af aktiviteterne er væsentligt højere om sommeren end om vinteren. For 'gå- og vandreture i fjeld og natur' samt 'andre aktiviteter i naturen' viser analysen, at omkring 20 pct. af voksne i Grønland udfører disse aktiviteter i vintermånederne, mens op mod hhv. 55-60 pct. og 50-55 pct. udfører disse aktiviteter i sommerperioden. For andelen af voksne, der 'plukker bær og samler urter, svampe, æg mv.', ses meget store sæsonudsving. Forskellen mellem sommer og vinter på udførelsen af denne aktivitet er ikke så overraskende med tanke på, at bær, urter, svampe mv. næsten kun kan plukkes og samles i en afgrænset periode af året. Dette er ikke desto mindre interessant, fordi analysen viser, at op mod halvdelen af den voksne befolkning i Grønland plukker bær, samler urter, svampe, æg mv. i august måned (51 pct.), mens kun en meget lille andel af voksne gør dette i vintermånederne (1-2 pct.).

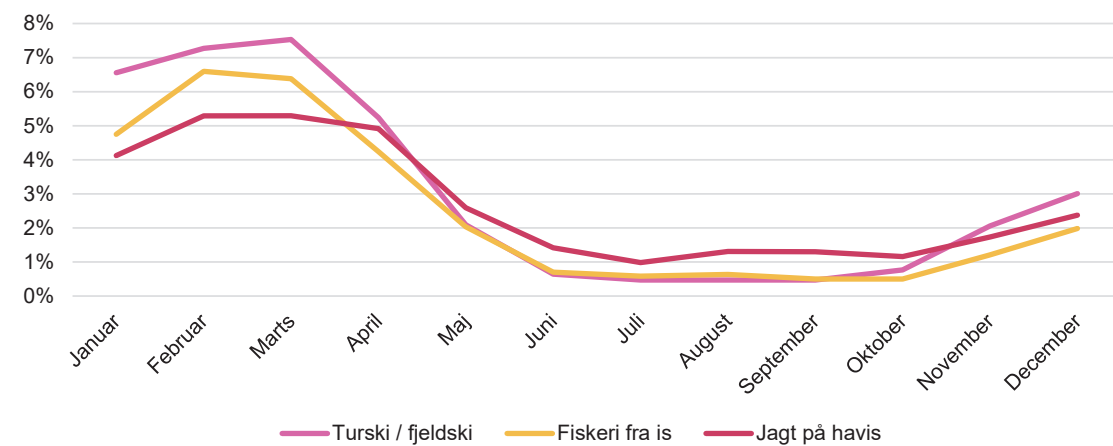
Hvor aktiviteterne præsenteret i figur 20 viser sig at være særligt aktuelle i og lige omkring sommersæsonen, så er naturaktiviteterne (se figur 21) 'turski/fjeldski', 'fiskeri fra is' og 'jagt på havis' aktiviteter, hvor vi ser den største tilslutning i løbet af vinteren og foråret. Her udfører henholdsvis 8 pct., 7 pct. og 5 pct. af voksne i Grønland 'turski/fjeldski', 'fiskeri fra is' og 'jagt på havis' i løbet af vinter- og forårsperioden, mens andelen er omkring 0-1 pct. i perioden fra juni til oktober måned.

Figur 20 – Andelen af voksne som udfører følgende ni aktiviteter i naturen i løbet af året.

N=1.153

Figur 21 – Andelen af voksne som udfører følgende tre aktiviteter i naturen i løbet af året.

N=1.153